

хорошим маркетинговим інструментом для виявлення цих аспектів ПП. Цінність цього методу полягає в дослідженні широкого спектру факторів зовнішнього середовища.

Отримання матеріальних ресурсів для реалізації інвестиційного проекту в сфері охорони здоров'я вимагає відстеження стану навколишнього середовища, а значить вивчення політики, здійснюваної владою. При розгляді значущих політичних чинників дослідники зазвичай цікавляться змінами в правових актах, розробкою і впровадженням єдиних порядків і стандартів медичної допомоги, результатами виборів на всіх рівнях державної влади, механізмами державного регулювання в галузі, порядком в прийнятті, опублікуванні та вступ до силу правових актів, рішенням про входження державних структур в різні наддержавні освіти, політичної турбулентністю, міжнародними санкціями, зокрема Від них на стан охорони здоров'я України, державним регулюванням конкуренції.

Основною причиною дослідження економічних чинників є необхідність отримати надійну інформацію про наявність матеріальних ресурсів на державному рівні для реалізації проекту і механізмах розподілу цих коштів. До цієї категорії відносять інформацію про дефіцит бюджету, нормах оподаткування, тенденції зміни ВВП, загальний рівень економічного розвитку та характер ринкових відносин, процентній ставці і курс іноземної валюти, інфляції, динаміки ставки рефінансування Національного банку, зміні курсу гривні, платоспроможний попит.

Використані джерела

1. Микитюк П. П. Інвестиційно-інноваційний менеджмент [Текст] : навч. посіб. / за заг. ред. П. П. Микитюка. – Тернопіль : Економічна думка, 2015. – 452 с.
2. Микитюк П. П. Управління проектами [Електронний ресурс] : навч. посіб. / П. П. Микитюк, В. Я. Брич, Т. Л. Желюк [та ін.] ; під ред. П. П. Микитюка. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – 320 с.

Овсійчук Лариса, Гураль Олеся

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Кривокульська Н.Я.)

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ПОДАТКУ ЯК ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ

Однією із найбільш складних та надзвичайно важливих економічних категорій виступають податки. Їх поява датується першими проявами формування державності та пов'язується з функцією акумуляції коштів для утримання апарату державного управління. Сьогодні податки виступають обов'язковим елементом будь-якої економічної системи держави незалежно від

моделі економічного розвитку та політичного устрою. Відсутність податків в економіці держави неможлива, оскільки одразу паралізується її фінансова система, зникає головне джерело бюджетних надходжень, зникає можливість ефективно утримувати апарат управління державою, а останній перестає бути мотивований виконувати свої функції. Відповідно, розмір коштів, який має щорічно збиратись державою у вигляді податків, багато в чому залежить від витрат держави на виконання своїх функцій, що обумовлює важливість взаємного податкового та бюджетного планування.

Дослідженню сутності поняття податків присвячено достатньо багато наукових праць, проте до сьогодні не існує єдиного підходу до цієї категорії.

Опарін В. М. розглядає податки як обов'язкові, нееквівалентні, неповоротні, нецільові, регулярні платежі юридичних та фізичних осіб державі, призначені для фінансового забезпечення реалізації її функцій [3].

В свою чергу, Соколовська А. М. зазначає, що податки – це частина багатства, яку громадяни дають державі і місцевим органам влади для задоволення колективних потреб [4]. Федосов В. М. визначає податки як підсистему виробничих відносин, які виникають на стадії розподілу в процесі розширеного відтворення, мають вторинний, похідний, перерозподільний характер [5]. Економісти Макконел К. Р. та Брю С. Л. вважають, що податки є примусовою сплатою уряду домашніми господарствами або підприємствами грошових коштів (послуг, товарів), яка не є штрафом, накладеним державою (судом) за незаконні дії [1]. Платою підприємства за сприятливі умови господарювання з боку держави називає податки Дж. С. Милль [2].

Узагальнюючи наукові погляди щодо сутності податків можна виокремити три ключові концепції їх трактування:

1. Плата за послуги, що надає держава своїм фізичним та юридичним особам [2; 3]. Відповідно до цієї концепції, яка претендує на назву «класичної», оскільки її також формували такі родоначальники економічної науки, як К. Маркс, Ф. Енгельс, А. Смітт, держава має утримуватись за рахунок певних стягнень зі своїх громадян.

2. Перерозподіл коштів на користь держави [4; 5]. Згідно з даною концепцією, фізичні та юридичні особи мають постійно «ділитися» частиною своїх благ або доходів на користь держави, оскільки саме за рахунок цих коштів держава має можливість виконувати свої функції, а за їх відсутності її робота буде паралізована.

3. Примусове стягнення коштів [1]. Представники даної концепції у своїх визначеннях особливо наголошують на примусовому характері стягнення податків, вважаючи його основою формування всієї податкової системи.

Вважаємо, що кожна з вказаних концепцій має право на окреме існування, проте їх поєднання створює більш точне з нашої точки зору визначення

податків, а саме: податки – це обов’язкові платежі на користь держави, як плата за її послуги, що стягуються шляхом перерозподілу національного доходу у примусовому порядку через уповноважені податкові органи та дозволяють ефективно функціонувати державному апарату управління.

Значення податків дійсно важливе для функціонування держави, як єдиного адміністративно-господарського механізму. Як свідчить історія, не одна держава не змогла обійтися у своєму розвитку без податків, оскільки її функціонування у будь-якому випадку потребує певних фінансових ресурсів, які можуть бути зібрані тільки через податки. Виходячи з цього, розмір коштів, що має бути стягнутий у вигляді податків, на пряму залежить від тих видатків, які фінансує держава (освіта, наука, медицина, оборона, охорона громадського порядку, управління, спорт, культура, мистецтво тощо). Відповідно, чим більше функцій виконує держава, тим більше вона має справляти сум податків.

Отже, податки є основним атрибутом фінансових відносин у взаємодії її органів управління та населення з приводу отримання від держави певних благ та забезпечення можливості виконання державою своїх функцій. Відповідно до масштабів таких функцій у кожній державі може сформуватися власна модель податкової системи, яка включає методи та об’єкти оподаткування, види та ставки податків, строки їх сплати тощо.

Використані джерела

1. Макконел К. Р. Брю С. Л. Экономикс: Принципы, проблемы и политика / пер. с англ. М. : Республика, 1992. 399 с.
2. Милль Дж. С. Основы политической экономии: в 3 т. Т. 3: Влияние общественного развития на производство и распределение. М. : Прогресс, 1981. 448 с.
3. Опарін В. М. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти): Монографія. К.: КНЕУ, 2005. 240 с.
4. Соколовська А. М. Податкова політика в Україні у контексті її впливу на розвиток економіки / А. М. Соколовська // Фінанси України. 2006. № 9. С. 65–81.
5. Федосов В. М. Современный капитализм и налоги. К.: Вищ. шк., 1987. 128 с.

Островська Катерина

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Здреник В.С.)

ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

З метою успішного функціонування підприємства, підвищення рівня його рентабельності, збереження й збільшення активів необхідний налагоджений механізм управління. На сучасному етапі економічного розвитку підприємства мають потребу також і у дієвому та ефективному економічному механізмі